

Grafische technieken

2DE GRAAD

DUBBELE FINALITEIT

Studierichtingverantwoordelijke: Lieven.dejonckheere@ovsg.be
Domeinverantwoordelijke STEM: veerle.vandeput@ovsg.be
Domeinverantwoordelijke Kunst&Creatie: Eline.Derriks@ovsg.be
Coördinator secundair onderwijs: Ellenvandenblock@ovsg.be

OVSG vzw • Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten • Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel

Grafische technieken

1. Plaats in de matrix

2. Logische vervolgoedingen

3. Curriculum

3.1. Overzicht curriculumcomponenten

3.2. Eindtermen basisvorming

3.3. Cesuurdoelen

- Overzicht wetenschapsdomeinen
- Wiskunde: pakket uit toegepaste wiskunde: goniometrie en vectoren
- Wiskunde: pakket uit toegepaste wiskunde: uitgebreide ruimtemeetkunde
- Kunst en cultuur: toegepaste kunstbeschouwing
- Informaticawetenschappen: pakket uit toegepaste informaticawetenschappen: geen cesuurdoelen
- STEM-gevorderde STEM

3.4. Set van ingedaalde doelen uit de beroepskwalificatie

- Grafimedia voorbereider in de printmedia
- Crossmedia assistent

3.4.2 Set van ingedaalde doelen

4. Bronnen en verwijzingen

1. Plaats in de matrix

De matrix is het nieuwe model waarin het volledige studieaanbod van het secundair onderwijs wordt geordend. Deze matrix omvat 8 studiedomeinen en 3 finaliteiten. De finaliteiten geven aan waarop de leerling wordt voorbereid: doorstromen naar het hoger onderwijs (doorstroomfinaliteit), naar de arbeidsmarkt (arbeidsmarktfinaliteit) of naar beide (dubbele finaliteit).

Via deze interactieve link: <https://www.kwalificatiesencurriculum.be/opleidingen> kan je de opleidingen bekijken per studiedomein, per finaliteit en per graad. Je kan onder andere ook onderzoeken met welke nieuwe opleiding een 'oude' studierichting concordeert.

Domein: STEM			
Doorstroomfinaliteit		Dubbele finaliteit	Arbeidsmarktfinaliteit
Domeinoverschrijdend ASO	Domeingebonden TSO/KSO	TSO/KSO	(D) BSO
2de graad		2de graad	2de graad
	Technologische wetenschappen Bouwwetenschappen Biotechnische wetenschappen	Elektrotechnieken	Elektriciteit
		Voertuigtechnieken	Mechanica
		Elektromechanische technieken	Hout
		Houttechnieken	...
		Grafische technieken	
	...		
3de graad		3de graad	3de graad
	Technologische wetenschappen en engineering Mechatronica Informatica- en communicatiewetenschappen Bouw- en houtwetenschappen Biotechnologische en chemische wetenschappen	Autotechnieken	Afwerking bouw
		Elektrotechnieken	Binnen- en buitenschrijnwerk
		Industriële ICT	Elektrische installaties
		Elektronicatechnieken	Koelinstallaties
		Podiumtechnieken*	...
		Elektromechanische technieken	
		Crossmedia	

2. Logische vervolgopleidingen

Het secundair onderwijs bereidt jongeren ook voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en/of het doorstromen naar het hoger onderwijs en vervolgopleidingen.

Bij het ontwikkelen van de specifieke eindtermen is er rekening gehouden met logische vervolgopleidingen in het hoger onderwijs. Deze afstemming wil ertoe bijdragen om het studiesucces van leerlingen te verhogen.

De website www.onderwijskiezer.be helpt de zoektocht naar een toekomstige studierichting te vergemakkelijken.

2 ^{DE} GRAAD ELEKTROMECHANISCHE TECHNIEKEN		
3 ^E GRAAD	HOGER ONDERWIJS	
	PROFESSIONELE BACHELOR	ACADEMISCHE BACHELOR
Crossmedia Grafimedia	Audiovisuele en Beeldende kunsten (Beeldende kunsten), Gecombineerde studiegebieden (digital design and development), Handelswetenschappen (Informatiemanagement en Multimedia), Industriële wetenschappen en Technologie (Digital arts and Entertainment, Grafische en digitale media, Multimedia en communicatietechnologie)	Audiovisuele kunsten : Animatiefilm Audiovisuele kunsten : Communicatie- en multimediasdesign Audiovisuele kunsten : Film Audiovisuele kunsten : Regie Beeldende kunsten : Autonome vormgeving Beeldende kunsten : Grafisch ontwerp

3 ^E GRAAD	SE-N-SE ¹
crossmedia	Crossmedia assistent in interactieve producties
grafimedia	Grafimedia voorbereider assistent vormgever in de printmedia Grafimedia voorbereider in de printmedia-CTP operator Grafimedia voorbereider in de printmedia-online producties

¹ De opgesomde SenSes zijn het meest "inhoudelijk gelinkt". De koppeling van een SenSe aan een specifieke derde graad wordt echter veelal losgelaten. Voor een volledige lijst van de mogelijke SenSes check de matrix van Ahovoks

3. Curriculum

3.1. Overzicht curriculumcomponenten

<p>Eindtermen basisvorming:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eindtermen basisvorming dubbele finaliteit
<p>Cesuurdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kunst en cultuur - Wiskunde - Fysica - STEM
<p>Beroepskwalificaties: set van ingedaalde doelen uit de beroepskwalificaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crossmedia-assistent - Grafimedia voorbereider in de printmedia

3.2. Eindtermen basisvorming

Naast het specifiek gedeelte en complementair gedeelte bevat elke opleiding van het secundair onderwijs een deel basisvorming. Voor alle finaliteiten zijn de eindtermen van de basisvorming in 16 sleutelcompetenties ondergebracht. Voor elke finaliteit is er een set van eindtermen.

De eindtermen voor de basisvorming van de doorstroomfinaliteit, de eindtermen voor de basisvorming van de dubbele finaliteit en de eindtermen voor de basisvorming van de arbeidsmarktfinaliteit vind je op:

www.onderwijsdoelen.be.

3.3. Cesuurdoelen

Voor de 2de graad van het secundair onderwijs gelden cesuurdoelen. Deze doelen zijn afgeleid van de specifieke eindtermen (SPET) voor de 3de graad. Een selectie van specifieke eindtermen werd geselecteerd om cesuurdoelen van af te leiden. Deze cesuurdoelen moeten de leerlingen **op het einde van de 2de graad behalen**.

▪ Overzicht wetenschapsdomeinen

Het specifieke gedeelte van de opleidingen van het secundair onderwijs zijn opgebouwd uit doelstellingen die uit **verschillende wetenschapsdomeinen** komen. Alle mogelijke wetenschapsdomeinen van het secundair onderwijs staan in de tabel hieronder in de eerste kolom.

Elk wetenschapsdomein omvat verschillende **onderdelen**. Deze onderdelen worden soms bouwblockjes genoemd. Ze vormen als het ware de onderdelen van de opleiding. Zo bestaat het wetenschapsdomein 'wiskunde' bijvoorbeeld uit de onderdelen 'uitgebreide wiskunde ifv economie', 'gevorderde wiskunde', 'uitgebreide statistiek', 'uitgebreide wiskunde ifv wetenschappen' en 'toegepaste wiskunde'. Het onderdeel 'toegepaste wiskunde' is vervolgens verschillend gedefinieerd naargelang de toepassing in die opleiding.

Per opleiding is vervolgens **een selectie gemaakt van onderdelen** die voor de opleiding in kwestie van toepassing is. Dat wil ook zeggen dat overheen verschillende opleidingen het mogelijk is dat dezelfde onderdelen worden gebruikt. Zo zie je het onderdeel 'Samenleving en politiek: Communicatiewetenschappen' van het wetenschapsdomein Sociale wetenschappen zowel in de opleiding Informatie- en communicatiewetenschappen (domein STEM) als in Taal- en communicatiewetenschappen (domein Taal & cultuur) terugkomen.

In de tabel hieronder staan de onderdelen van de wetenschapsdomeinen voor de verschillende richtingen van de 3de graad. De onderdelen die in het **zwart** staan geschreven, zijn de **onderdelen die in de 2de graad al (deels) aan bod komen**. De onderdelen die in het **grijs** staan geschreven, zijn de onderdelen die pas in **de 3de graad** aan bod komen. Deze manier van voorstellen geeft inzicht in het geheel van onderdelen -en de bijhorende doelstellingen- van de volledige opleiding.

	Grafimedia	Crossmedia
Wetenschapsdomein		
Algemene doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties	Generieke doorstroomcompetenties
wiskunde	Pakket uit de toegepaste wiskunde: Goniometrie en vectoren Uitgebreide ruimtemeetkunde	Pakket uit de toegepaste wiskunde: Goniometrie en vectoren Uitgebreide ruimtemeetkunde
Kunst en cultuur	Toegepaste kunstbeschouwing	Toegepaste kunstbeschouwing
Informaticawetenschappen	Pakket uit de toegepaste informaticawetenschappen: Software gebruiken en bewerken Inleiding tot datacommunicatie, computer- en netwerkenarchitectuur	Pakket uit de toegepaste informaticawetenschappen: Software gebruiken en bewerken Inleiding tot datacommunicatie, computer- en netwerkenarchitectuur
STEM	Gevorderde STEM	Gevorderde STEM

▪ **Wiskunde: pakket uit toegepaste wiskunde: goniometrie en vectoren**

Uitgangspunt van dit onderdeel:

Dit onderdeel is een verbreding van de bouwstenen "Inzicht ontwikkelen in en omgaan met ruimte en vorm: meetkunde en metend rekenen" en "Inzicht ontwikkelen in en omgaan met relatie en verandering: zoals algebra, analyse en discrete structuren", ten dienste van toepassingen. Het doel is een grotere wiskundige gereedschapskist te ontwikkelen die aangewend kan worden in concrete wetenschappelijke en technische contexten.

Dit pakket biedt zowel een uitbreiding van de beperkte goniometrie uit de basisvorming met de algemene sinusfunctie en verwante hoeken als een kennismaking met de vectorrekening.

*6.5.3	Doelzin
	De leerlingen rekenen met vectoren in het vlak.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie en notaties inherent aan de afbakening van het cesuurdoel
	*Conceptuele kennis
	- Vector, nulvector, tegengestelde vector
	- Coördinaten, orthonormaal assenstelsel, eenheidsvector
	- Richting, zin, grootte van een vector
	- Verband met verschuivingen
	- Ontbinding van een vector in zijn componenten
	- Hoek tussen twee vectoren
	- Bewerkingen met vectoren: optelling, vermenigvuldiging met een reëel getal
*Procedurele kennis	
- Grafisch en via berekening	
> Uitvoeren van bewerkingen met vectoren: optelling, vermenigvuldiging met een reëel getal	
> Bepalen van de grootte van een vector	
> Ontbinden van een vector in zijn componenten in een assenstelsel	
*Metacognitieve kennis	
Met inbegrip van context	
* Het cesuurdoel wordt zowel met als zonder context gerealiseerd.	
Met inbegrip van dimensies eindterm	
*Cognitieve dimensie	Toepassen
*Affectieve dimensie	
*Psychomotorische dimensie	

▪ **Wiskunde: pakket uit toegepaste wiskunde: uitgebreide ruimtemeetkunde**

Uitgangspunt van dit onderdeel:

Dit onderdeel is bedoeld om het ruimtelijk inzicht te versterken van leerlingen die binnen hun studierichting driedimensionale objecten ontwerpen, maken of bestuderen. Zo is dit pakket complementair aan de ruimtemeetkunde in de basisvorming. Als inhoud komen aan bod: tweedimensionale voorstellingen van driedimensionale situaties en omtrek, oppervlakte en inhoud/volume van objecten.

*6.7.1	Doelzin
	De leerlingen analyseren betekenisvolle 3D-situaties en bijbehorende 2D-voorstellingen.
	Met inbegrip van kennis
	*Feitenkennis
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel
*Conceptuele kennis	

	<ul style="list-style-type: none"> - 2D-voorstellingswijzen van 3D-situaties zoals aanzichten, perspectieftekeningen, ontwikkelingen, doorsneden, projecties - Verlies van informatie bij 2D-voorstellingen van 3D-situaties - Meetkundige objecten en relaties 	
	*Procedurele kennis	
	<ul style="list-style-type: none"> - Aflezen, meten, schatten en berekenen van maten uit een 2D-voorstelling van een 3D-situatie - Beschrijven van een 3D-situatie a.d.h.v. een of meerdere 2D-voorstellingen - Tekenen van een 2D-voorstelling van een 3D-situatie, met functioneel gebruik van ICT - Interpreteren van 2D-voorstellingen van een 3D-situatie 	
	*Metacognitieve kennis	
	Met inbegrip van context	
	<ul style="list-style-type: none"> * Het cesuurdoel wordt met context gerealiseerd. * Het cesuurdoel wordt gerealiseerd met kenniselementen met betrekking tot meetkundige objecten en relaties uit de eindtermen basisvorming van de eerste graad A-stroom en de tweede graad dubbele finaliteit. 	
	Met inbegrip van dimensies eindterm	
	*Cognitieve dimensie	Analyseren
	*Affectieve dimensie	
	*Psychomotorische dimensie	

*6.7.2	Doelzin	
	De leerlingen berekenen in betekenisvolle situaties omtrek, oppervlakte en inhoud of volume van figuren.	
	Met inbegrip van kennis	
	*Feitenkennis	
	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel	
	*Conceptuele kennis	
	<ul style="list-style-type: none"> - Omtrek en oppervlakte: driehoek, trapezium, parallellogram, ruit, rechthoek, vierkant en cirkel - Oppervlakte: kubus, balk, recht prisma, cilinder, bol - Inhoud of volume: kubus, balk, prisma, piramide, cilinder, bol, kegel 	
	*Procedurele kennis	
	<ul style="list-style-type: none"> - Berekenen van de omtrek en de oppervlakte van een driehoek, een trapezium, een parallellogram, een ruit, een rechthoek, een vierkant, een cirkel - Berekenen van de oppervlakte van een kubus, een balk, een recht prisma, een cilinder, een bol - Berekenen van de inhoud of het volume van een kubus, een balk, een prisma, een piramide, een cilinder, een bol, een kegel 	
	*Metacognitieve kennis	
	Met inbegrip van context	
	* Het cesuurdoel wordt met context gerealiseerd.	
	Met inbegrip van dimensies eindterm	
	*Cognitieve dimensie	Toepassen
	*Affectieve dimensie	
	*Psychomotorische dimensie	

▪ **Kunst en cultuur: toegepaste kunstbeschouwing**

Uitgangspunt van dit onderdeel:

In de basisvorming zijn een aantal kenniselementen en vaardigheden in verband met kunstbeschouwing verworven. In de specifieke eindtermen verdiepen we die beschouwing en de analyse van materiële en immateriële kunstuitingen. Het doel is om leerlingen dieper inzicht te laten verwerven in kunst en hun kritische en creatieve denkvermogen verder te stimuleren. De leerlingen beperken zich tot de artistieke expressievorm eigen aan de studierichting. Dat gebeurt op twee manieren: (1) de leerlingen verbreden hun kennis van de kunstgeschiedenis en de bredere cultureel-historische context waarin kunst tot stand komt, via de uitbouw van een referentiekader. Ze leren methoden aan zoals visuele, auditieve en materiële analyse; (2) ze onderbouwen hun analyse over kunst, kunstuitingen en het concept schoonheid met theorieën en bestaande opvattingen en reflecteren hier kritisch over. Zo ontwikkelen de leerlingen een eigen, weloverwogen visie met betrekking tot kunst.

*4.8.1	Doelzin	De leerlingen analyseren kunstuitingen van eenzelfde artistieke expressievorm uit verschillende kunststromingen, periodes en samenlevingen.
	Met inbegrip van kennis	
	*Feitenkennis	- Vakterminologie inherent aan de afbakening van het cesuurdoel waaronder de zeven periodes van het courante westerse historische referentiekader
	*Conceptuele kennis	- Bouwstenen, technieken en materialen van kunstuitingen - Kenmerkende kunsthistorische elementen zoals een schoonheidsideaal, het vakmanschap, het artistiek parcours, de economische waarde, de aandacht voor de vorm, de mate van weerspiegeling of vervreemding van de maatschappij, de stijkenmerken, de rol van de opdrachtgever(s), de rol in beeldvorming, de rol in opinievorming, de betekenissen, de genderdimensie
	*Procedurele kennis	- Hanteren van meerdere perspectieven (multiperspectiviteit)
	*Metacognitieve kennis	
	Met inbegrip van context	* Het cesuurdoel wordt gerealiseerd met een artistieke expressievorm eigen aan de studierichting.
	Met inbegrip van dimensies eindterm	
	*Cognitieve dimensie	Toepassen
	*Affectieve dimensie	
	*Psychomotorische dimensie	

▪ **Informaticawetenschappen: pakket uit toegepaste informaticawetenschappen: geen cesuurdoelen**

▪ **STEM-gevorderde STEM**

Uitgangspunt van dit onderdeel:

In de basisvorming hebben leerlingen kunnen kennismaken met het oplossen van problemen door integratie van wiskunde, wetenschappen en techniek. In dit onderdeel worden leerlingen geconfronteerd met een technisch probleem waarbij het zoeken naar een kwaliteitsvolle oplossing vooropstaat. Denken op systeemniveau, het specificeren van criteria waaraan een oplossing moet voldoen, prototypes ontwerpen, evalueren en testen, evidence based optimaliseren van criteria en verfijnen van een ontwerp ... komen hierbij aan bod. Hiervoor zijn kennis en inzicht uit wiskunde, wetenschappen, techniek en computationele vaardigheden noodzakelijk en wordt de leerlingen aangeleerd die kennis en vaardigheden gecombineerd in te zetten.

*12.2.1	Doelzin	
	De leerlingen ontwikkelen een oplossing voor een technisch probleem door inzichten, concepten en vaardigheden uit verschillende STEM-disciplines geïntegreerd toe te passen.	
	Met inbegrip van kennis	
	*Conceptuele kennis	
	<ul style="list-style-type: none"> - Wiskundige, natuurwetenschappelijke, technologische en computationele concepten uit de studierichtingspecifieke cesuurdoelen - Technisch proces 	
	*Procedurele kennis	
	<ul style="list-style-type: none"> - Definiëren van het probleem, de behoefte - Bepalen van criteria en specificaties - Opstellen van een planning - Bedenken van mogelijke technische modellen rekening houdend met de bepaalde criteria en de bepaalde specificaties - Analyseren van de oplossingen om een optimaal ontwerp te selecteren - Realiseren van het prototype met richtingspecifieke materialen, systemen en technieken - Testen en evalueren van het prototype aan de hand van opgestelde modellen, de bepaalde criteria en de bepaalde specificaties - Toepassen van een iteratief technisch proces - Toepassen van wetenschappelijke onderzoeksmethoden om gefundeerde beslissingen te nemen - Toepassen van computationele vaardigheden zoals het opstellen van een flowchart (stroomdiagram), programmeren, modelleren en simuleren aan de hand van ICT - Geïntegreerd toepassen van wiskundige, wetenschappelijke, technologische en computationele inzichten, concepten en vaardigheden - Toepassen van reflectievaardigheden 	
	Met inbegrip van context	
	<ul style="list-style-type: none"> * De technische problemen zijn gerelateerd aan een technisch systeem. * Elke STEM-discipline komt tenminste met één andere STEM-discipline geïntegreerd aan bod. * Het cesuurdoel wordt met studierichtingspecifieke context gerealiseerd. 	
	Met inbegrip van dimensies eindterm	
	*Cognitieve dimensie	Creëren
*Psychomotorische dimensie	Een vaardigheid uitvoeren na instructie of uit het geheugen: de meest essentiële elementen van de beweging/handeling zijn aanwezig, maar nog niet consequent.	

3.4. Set van ingedaalde doelen uit de beroepskwalificatie

Wat je moet kennen en kunnen om een beroep uit te oefenen is vastgelegd in een beroepskwalificatie (BK). Alle beroepskwalificaties kan je vinden op de webpagina van de Vlaamse Kwalificatiestructuur van Onderwijs Vlaanderen.

Dit is de link:

https://app.akov.be/pls/pakov/f?p=VLAAMSE_KWALIFICATIESTRUCTUUR:BEROEPSKWALIFICATIE_ZOEKEN:::RP::

Voor de 2de graad zijn een aantal doelstellingen geselecteerd van één of meerdere beroepskwalificaties. De selectie komt uit een brede waaier aan beroepskwalificaties omdat leerlingen in deze graad nog van verschillende aspecten kunnen proeven. Het is pas in de 3de graad dat de specialisatie wordt doorgedreven en alle beschreven competenties van die specifieke beroepskwalificatie moeten worden behaald. Hieronder staan de doelstellingen die leerlingen op het einde van de 2de graad moeten behalen voor de opleiding van dit dossier.

	Beroepskwalificaties
Grafimedia	Grafimedia voorbereider in de printmedia
Crossmedia	Crossmedia assistent

▪ Grafimedia voorbereider in de printmedia

Omschrijving van deze beroepskwalificatie:

De grafimedia voorbereider in de printmedia voert (onderdelen van) prepress-handelingen uit, zoals het opmaken en bewerken van digitale content, die beantwoordt aan grafische en druktechnische kwalitatieve en kwantitatieve eisen, teneinde deze als input te gebruiken of aan te leveren voor het aanmaken van bestanden die geschikt zijn voor crossmediale publicaties (drukwerk en digitale publicaties); ter ondersteuning van de continuïteit van het productieproces.

▪ Crossmedia assistent

Omschrijving van deze beroepskwalificatie:

De crossmedia assistent bewerkt aangeleverde content en ontwikkelt onderdelen van een design voor crossmediale/multimediale producties en houdt hierbij rekening met zowel de grafische als technisch voorbereide eisen/kaders, teneinde ondersteuning te bieden voor het mee ontwikkelen van kwaliteitsvolle producties.

3.4.2 Set van ingedaalde doelen

Voor de 2de graad zijn een aantal doelstellingen geselecteerd van één of meerdere van bovenstaande beroepskwalificaties. De selectie komt uit een brede waaier aan beroepskwalificaties omdat leerlingen in deze graad nog van verschillende aspecten kunnen proeven. Het is pas in de 3de graad dat de specialisatie wordt doorgedreven en alle beschreven competenties van die specifieke beroepskwalificatie moeten worden behaald. Hieronder staan de doelstellingen die leerlingen op het einde van de 2de graad moeten behalen voor de opleiding van dit dossier.

Specifieke vorming	
DEEL 1 Onderbouwende specifieke competenties	
1.1	Werken in een organisatie
1.1.1	De leerlingen communiceren gepast en efficiënt met leidinggevenden en collega's.
1.1.2	De leerlingen werken in teamverband.
1.1.3	De leerlingen handelen oplossingsgericht.

1.1.4	De leerlingen hebben aandacht voor de organisatiecultuur.
1.1.5	De leerlingen handelen conform voorschriften, procedures, afspraken,...
1.2	Kwaliteitsbewust handelen
1.2.1	De leerlingen handelen kwaliteitsbewust, zowel op het niveau van het product als het proces.
1.3	Economisch en duurzaam handelen
1.3.1	De leerlingen handelen economisch en duurzaam.
1.4	Veilig, ergonomisch en hygiënisch handelen
1.4.1	De leerlingen handelen conform de veiligheidsvoorschriften.
1.4.2	De leerlingen handelen ergonomisch.
1.4.3	De leerlingen passen de voorschriften van persoonlijke hygiëne toe.
1.4.4	De leerlingen passen de voorschriften van algemene hygiëne toe.

Specifieke vorming	
DEEL 2 Specifieke beroepsgerichte competenties	
nummer	doel
2.1	De leerlingen ontleden werkfiches en opdrachtomschrijvingen
2.2	De leerlingen houden rekening met de verschillende stappen in het productieproces
2.3	De leerlingen zoeken documenten en/of foto's op (in databanken)
2.4	De leerlingen controleren digitaal aangeleverde bestanden op bruikbaarheid in functie van digitale of druktechnische publicatie of reproductie
2.5	De leerlingen bewerken de aangeleverde content en maken een eerste versie van een grafisch digitaal product aan
2.6	De leerlingen passen beeldbewerking toe op het aangeleverde beeldmateriaal
2.7	De leerlingen bewerken de aangeleverde illustratieve content
2.8	De leerlingen ontwikkelen onderdelen van een crossmediaal design
2.9	De leerlingen programmeren onderdelen van de crossmediale (web)toepassingen
2.10	De leerlingen gebruiken software en hardware op een efficiënte manier
2.11	De leerlingen voeren binnen een schoolcontext op een professionele manier een informatiegesprek met klanten
2.12	De leerlingen vergroten hun eigen deskundigheid op vlak van grafische en crossmediale producties
2.13	De leerlingen gebruiken audio- en videobestanden in de crossmediale toepassingen.

4. Bronnen en verwijzingen

- www.kwalificatiesencurriculum.be/opleidingen : website waarop je matrix kan raadplegen
- www.onderwijsdoelen.be : website met laatste versies van de eindtermen
- www.vlaamsekwalificatiestructuur.be/kwalificatiedatabank : website van de Vlaamse kwalificatiestructuur
- www.ovsg.be/leerplannen/secundair-onderwijs : OVSG-website met servicedocumenten, screencasts, opleidingen ...